

16. 11. 2018 Štajerski tednik

Stran/Termin: 8

Naslov: Inšpektorji naj ugotovijo zakaj in od kod nastajajo viški

Naklada: 12.000,00

Avtor: Mojca Zemljarič

Površina/Trajanje: 404,48

Rubrika/Oddaja: V SREDIŠČU

Žanr: Poročilo

Gesla: JAVNE SLUŽBE PTUJ, ALEN HODNIK, CERO GAJKE

Spodnje Podravje • Še vedno aktualno: kam z odpadno embalažo in izgorelimi svečami

Inšpektorji naj ugotovijo, zakaj in od kod nastajajo viški

Minister za okolje in prostor Jure Leben je oktobra dramatično sporočil: „Slovenija je na robu ekološke katastrofe, predlagam interventni zakon.“ Obravnava interventnega zakona je rezultat kopičenja odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč na nekaterih slovenskih odlagališčih, zbirnih centrih ali drugih lokacijah.

„Znašli smo se v primežu sanitetnega, ekološkega in varnostnega izziva nacionalnih razsežnosti. Primoran sem poseči po interventnem zakonu,“ je po ogledu situacije na terenu povedal minister Leben.

Sistem ravnanja z odpadno embalažo in odpadnimi nagrobnimi svečami je v Sloveniji urejen na način, da je proizvajalec ali uvoznik, ki izdelek daje na trg, dolžan po uporabi poskrbeti za odstranitev embalažnega odpadka. Proizvajalci in uvozniki so se dolžni vključiti v sheme (gre za podjetja ali konzorcije le-teh). Z njimi sklenejo pogodbe za odvoz in predelavo odpadne embalaže.

Preveč odpadnih nagrobnih sveč zaradi prodaje »na črno«?

„V Sloveniji imamo za ravnanje z odpadnimi nagrobnimi sveča-

mi štiri sheme. To so Interseroh, Pronos, Sveko in Zeos. Problem z viški, ki se sedaj kopijo na odlagališčih, nastane, ker vse sheme ne prevzamejo toliko embalaže, kot bi je sicer po predvidenih normativih morale. Možno je tudi, da viški odpadne embalaže in sveč nastajajo zaradi prodaje na črno ali pa da kateri uvozniki sveč niso vključeni v sheme. Količine le-te

v shemah niso zajete, odpadki pa nastajajo. Sheme teh količin nima jo predvidenih oziroma niso njihova obveza, zato za viške odpada niso dolžne poskrbeti. Vprašanje je tudi, ali proizvajalci in uvozniki shemam poročajo pravilne podatke. Na tem mestu bi morali svojo vlogo odigrati inšpektorji. Pri proizvajalcih sveč bi lahko preverili vhodne količine materialov, potrebnih za proizvodnjo, in izhodne, uradno dane na trg ter poročane shemi. To je lahko del problema, z gotovostjo tega ne morem trditi. Po evidencah je shema Pronš, v katero smo vključeni, prevzela bistveno več odpadnih nagrobnih sveč, kot bi jih bila dolžna, shema Sveko pa bistveno pre malo," je povedal Sebastjan Kolednik iz podjetja Ilkos, ki sicer meni, da intervencijski zakon ni ustrezna rešitev za kaotično situacijo pri ravnanju z odpadnimi svečami. Predvsem opozarja, da država shemam, ki svojo dolžnost opravljajo, ne bi smela naložiti stroška, ki bi nastal zaradi odstranitve vseh na odlagališčih nakopičenih količin odpadov. „Sheme tega denarja nimajo. Zaradi takšnega ukrepa lahko tudi zaprejo svoja vrata. Pravilno bi bilo, da država sama prevzame ta del stroška ter spremeni zakone in uredbe. Preložiti stroške na sheme bi bilo nepravično do tistih, ki so svoje obveznosti izpolnjevale.“

Hodnik intervencijski zakon pozdravlja

Alen Hodnik, direktor podjetja Javne službe Ptuj, ki upravlja s ptujskim odlagališčem in zbirnim centrom CERO Gajke, meni, da je uveljavitev intervencijskega zakona ta hip edina logična pot. „Prava pot bi sicer bila druga, vendar bi jo morali začeti pred nekaj leti. Izvajalci javnih služb ravnanja z odpadki smo pričakovali kolaps sistema ravnanja z odpadno embalažo in smo na to že nekaj časa opozarjali. Intervencijski zakon je kot orodje za to, da se nastala situacija na hitro in enkratno sanira, po mojem mnenju nastavljen korektno. Zlasti me je razveselilo dejstvo, da bo stroške pokrila država in ne občine, kot se je omenjalo pred časom. Žal sem istočasno prepričan, da si država ne bo uspela regresirati teh stroškov od družb, ki ne spoštujejo trenutno veljavne zakonodaje in bomo to pokrili državljanji. Zlasti me v zvezi z zakonom moti dejstvo, da se bo izvajalec ukrepov izbral brez javnega razpisa, kar je najmanj nehigienično, kljub temu da gre za zakonito izjemo. Kot izvajalec javne gospodarske službe pa smo seveda veseli, da bo stanje vsaj enkratno urejeno in da težav z embalažo (vsaj nekaj časa) ne bo,“ je poudaril Hodnik in dodal, da se embalaža v CERO Gajke načeloma ne kopije: „Eden izmed razlogov, zakaj je situacija tako kritična, je tudi popuščanje komunalnih podjetij nerazumnim zahtevam družb za ravnanje z odpadno embalažo, ki so pogosto sistematično kršile trenutno veljavni sistem ravnanja s to vrsto odpadkov, vse v želji po čim večjem dobičku. V CERO Gajke se kopije le embalaža sheme Interseroh, preostalih pet shem (Slopak, Gorenje Surovina, Dinos, Recikel in Embakom) zaenkrat izpoljuje pogodbene obveznosti.“

Mojca Zemljarič

Kakšno je stanje na Ormoškem

Ludvik Hriberšek, v Komunalnem podjetju Ormož zadolžen za področje komunalnih odpadkov, pravi naslednje: „Želimo rešitev, saj kopičenje materialov v zbirnem centru (ZC) Dobrava otežuje delo. Situacijo sicer obvladujemo, a si kljub temu želimo, da bi se ponovno vzpostavile normalne razmere. V ZC Dobrava je trenutno 35 ton, kar je bilo do sedaj obvladljivo. Lani smo iz treh občin na Ormoškem zbrali 606 ton embalaže. Kot izvajalec javne službe zbiranja in ravnanja z odpadki se trudimo, da uporabniki na terenu ne bi čutili težav. S tega mesta bi pozvali k doslednemu ločevanju. V posodi za embalažo je lahko samo čista odpadna embalaža: plastenke, pločevinke, ovojne folije, embalaža od konzerv. Največ napak ljudje naredijo, ko med embalažo odlagajo predmete iz umetnih mas, čevlje, torbice, umazano kmetijsko folijo, igrače, embalažo z ostanki nevarnih snovi od barv, olj, škropiv. Vse to sodi med mešane odpadke. Nevarne odpadke pa naj uporabniki pripeljejo na ZC Dobrava.“

Foto: Črtomir Goznik

Sebastjan Kolednik, Ilkos: „Problem z viški, ki se sedaj kopijo na odlagališčih, nastane, ker vse sheme ne prevzamejo toliko embalaže, kot bi je sicer po predvidenih normativih morale. Možno je tudi, da viški odpadne embalaže in sveč nastajajo zaradi prodaje na črno ali pa da kateri uvozniki sveč niso vključeni v sheme.“

Odpadne sveče v Varaždin

Vodilni slovenski proizvajalec sveč Ilkos s sedežem v Moškanjcih v občini Gorišica je vključen v shemo Pronš, ki je za predelovalca odpadnih sveč najela Eko Plastkom. Vse tri družbe (Ilkos, Pronš in Eko Plastkom) so del poslovne skupine Finakos s sedežem na Ptuju. Predelovalec odpadnih sveč Eko Plastkom je lani v Ljutomeru utrpel hud požar. Objekt in oprema sta bila uničena. „Sedaj smo začasno vključeni v predelavo na Jesenicah. Gre za edinega tovrstnega predelovalca v državi, ki pa za obdelavo vseh količin, zbranih na slovenskem trgu, nima zadostnih kapacetov. Zato tudi vseh količin trenutno ni sposoben prevzemati. Naš načrt je, da bomo predelavo izvajali v Varaždinu. ARSO je shemi Pronš 24. oktobra izdal odločbo, čakamo še na dovoljenje za čezmejni prevoz odpadkov,“ pravi Sebastjan Kolednik.

Foto: Črtomir Goznik

Foto: Črtomir Goznik

Alen Hodnik, Javne službe: „Čeprav gre za interventni ukrep, me moti, da se bo izvajalec, ki bo odstranjeval presežke embalaže in sveč, izbral brez javnega razpisa. Pa četudi je to v primeru interventnega zakona legitimno.“

Foto: Črtomir Goznik

Konec oktobra se je iztekel rok za podajo mnenj in pripomb na zakon o interventnih ukrepih za ravnanje s komunalno odpadno embalažo in odpadnimi nagrobnimi svečami. Zakon naj bi v veljavo stopil decembra. Razlog za poseg z interventnim zakonom so grmade komunalne odpadne embalaže in odpadnih nagrobnih sveč, ki se kopijo na nekaterih odlagališčih, zbirnih centrih ali drugih lokacijah, namenjenih skladiščenju odpadkov.